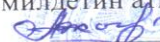

Каралды
Педагогикалык кеңештин
№ 1 протоколунда
«29» август 2022 жыл

Бекитем
94 жалпы орто билим берүү
мектебинин директорунун
милдетин аткаруучу
 Ажыгулова К.К.

№ 94 жалпы орто билим берүү мектебинин окуу процессинин коопсуздугун камсыздоо боюнча иштерди уюштуруу жөнүндө

ЖОБО.

1. Жалпы жоболор.

1.1. Бул Жобо Жалпы билим берүү уюму жөнүндө типтүү жобого (КР Өкмөтүнүн 2013-жылдын 2-октябрындагы № 544, 2014-жылдын 17-сентябрындагы № 535 токтомдорунун редакцияларына ылайык) иштелип чыккан. 2015-жылдын 8-октябрындагы № 1245/л Кыргыз Республикасында билим берүүнүн маалыматтык башкаруу системасын түзүү концепциясы менен жалпы билим берүү уюмдарында билим берүү чөйрөсүнүн коопсуздугун жогорулатуу.

1.2. Билим берүү мекемесинин коопсуздугун камсыз кылуу боюнча максаттар, милдеттер жана уюштуруу чаралары:

максаты – билим берүү процессинде окуучулардын жана билим берүү мекемесинин кызматкерлеринин мүмкүн болуучу коркунучтардан коопсуздугун камсыз кылуу деңгээли аныктоо.

Милдети окуучулардын жана мектеп кызматкерлеринин ден соолугун сактоого жана өмүрүн сактоого багытталган билим берүү уюмдарынын коопсуздугун камсыз кылуу жаатындагы иш-чараларды жана иш-чараларды ишке ашыруу боюнча үстүбүздөгү окуу жылында аткарылган иштерди изилдөө жана алардын эмгек жана окуу ишчаралары учурунда.

Проблемаларды жана кемчиликтерди, аларды чечүүнүн жолдорун аныктоо. Билим берүү мекемесинин бирдиктүү коопсуздук системасы төмөнкү зарыл максаттарды жана милдеттерди коёт:

билим берүү мекемесинде окуу процессинин катышуучуларынын ар тараптуу коопсуздугун камсыз кылуу үчүн уюштуруучулук шарттарды түзүү;

билим берүү уюмунун өрт, кылмыштуулук, терроризмге каршы, санитардык коопсуздук деңгээлин жогорулатуу;

- мектепте өзгөчө кырдаалдардын пайда болуу коркунучун азайтуу;
- билим берүү процессинин бардык катышуучулары үчүн коопсуз жүрүм-турум көндүмдөрүн калыптандыруу жана өнүктүрүү.
- Коопсуз мектеп чөйрөсү – бул тобокелдикти минималдаштырууга багытталган чөйрө, окуучулардын толук коопсуздугун жана канааттануусун камсыз кылуу.
- Окуучунун муктаждыктары Коопсуз мектеп чөйрөсү бир нече аспектилерди камтыйт:
  - психологиялык,
  - маалыматтык,
  - физикалык,
  - экологиялык,
  - тамак.

Билим берүү чөйрөсүнүн психологиялык коопсуздугу.

Зордук-зомбулуктун бардык түрлөрүнөн психологиялык коргоонун абалы, ал жеке жана жеке баарлашууга болгон муктаждыкты канааттандырууга жардам берет, айланачөйрөнүн референттик маанисин түзөт жана катышуучулардын психикалык саламаттыгын камсыз кылат, ошондой эле адамдын терс тышкы жана ички таасирин чагылдырат. жана айлана-чөйрө (коркунучтардан коргонуу жөндөмдүүлүгү жана психологиялык жактан коопсуз мамилелерди түзүү жөндөмдүүлүгү).

1.1 Психологиялык жактан коопсуз билим берүү чөйрөсү:

- системалуу психологиялык-педагогикалык процессти уюштуруу, анын натыйжасы болгондо (түзүүдө):
  - билим берүү мекемесинин гуманисттик билим берүү системасы жөнүндө;
  - билим берүү мекемесинде бирдиктүү мейкиндигин камсыздоо;
  - субъективдүү позицияда окуучунун инсандыгын окуу процессине киргизүү жөнүндө;
  - окуучу үчүн маанилүү болгон жамааттардын болушу жөнүндө, инсандар аралык байланышка болгон муктаждыгын канааттандыруу үчүн, ишти уюштуруунун жамааттык мүнөзү, талап коюучулукка жана бири-бирин урматтоого негизделген мамилелердин болушу менен мүнөздөлөт.
  - психологиялык комфорт жөнүндө;
  - билим берүү чөйрөсү менен билим берүү мамилелеринин катышуучуларынын

коопсуздугу жана канааттануусу жөнүндө;

балдар жана чоңдор жамаатында жагымдуу социалдык-психологиялык климатты түзүү жөнүндө;

билим берүү процессинин субъекттеринин психологиялык-педагогикалык компетенттүүлүгү жана психологиялык маданияты жана социалдык психологиялык көндүмдөрдү калыптандырууга көмөк көрсөтүү боюнча;

балдардын жана чоңдордун конфликттүү жүрүм-турумунун алдын алуу;

билим берүү процессинин катышуучуларынын конструктивдүү өз ара аракеттенүү көндүмдөрү жөнүндө;

билим берүү процессинин катышуучуларынын психологиялык саламаттыгын сактоого көмөк көрсөтүү;

билим берүү процессинин ар бир катышуучусуна даректүү жардам көрсөтүү боюнча;

коопсуз чөйрө жана билим берүү процессинин катышуучуларынын өз ара мамилелерин германизациялоо жөнүндө;

билим берүү процессинин катышуучуларынын өнүгүүсүнө түрткү берүүчү бай билим берүү чөйрөсүн уюштуруу боюнча;

улуттар аралык конфликттердин көрүнүштөрүнүн алдын алуу;

Интернеттин маалыматтык-коммуникациялык тармагын туура эмес колдонуунун алдын алуу боюнча;

психоактивдүү заттарды колдонуунун алдын алуу боюнча профилактикалык иштерди уюштуруу жөнүндө;

билим берүү чөйрөсүнүн бардык катышуучуларын психологиялык зомбулуктан коргоону баалоо жөнүндө.

Инсандын жеке коопсуздугу: Окуучулардын коопсуздук маданиятын калыптандыруу максатына жетүү төмөнкү милдеттерди чечүү аркылуу ишке ашырылат:

Турмуштун коопсуздугу, жүрүм-турум мотивдерин туура, калыптандыруу;

Тышкы дүйнөдө коопсуз жүрүм-турумга багытталган инсандык сапаттарды өнүктүрүү;

Күнүмдүк жашоодо коопсуз чечим кабыл алуу жөндөмүн калыптандыруу;

Тобокелдиктерди азайтуу үчүн билимди, көндүмдөрдү жана көндүмдөрдү

жайылтуу;

Кооптуу жана өзгөчө кырдаалдарда моралдык-психологиялык туруктуулукту өнүктүрүү.

Билим берүүнү башкаруунун маалымат системасы.

Билим берүү мекемесинин маалыматтык коопсуздугу – бул башка мүнөздөгү чаралардын комплекси. Заманбап билим берүү чөйрөсүндө маалыматтык коопсуздук колдонуудагы мыйзамдарга ылайык төмөнкү үч топко кирген маалыматтарды жана маалыматтарды коргоону камсыз кылат:

жеке маалыматтар жана окуучуларга, окутуучуларга, уюмдун кызматкерлерине тиешелүү маалыматтар, санариптештирилген архивдик документтер;

окуу программалары, маалымат базалары, китепканалар, билим берүү процессин колдоо үчүн колдонулган башка структураланган маалыматтар.

2.1. ИСУОнун маалыматтык коопсуздугун камсыз кылуу.

Окуучулардын кызматкерлердин жеке маалыматтарын коргоо, ИСУОнун колдонуучулары т ИСУО маалыматтык системаларынын тизмесин жүргүзүү менен камсыз кылынат жана жана алардын купуялуулук деңгээли жөнүндө маалымат, алардын ролдору жана укуктары, электрондук цифралык кол тамганын жана маалыматтарды шифрлөөнүн ачык ачык инфраструктурасын пайдалануу, байланыш каналдары аркылуу берүү учурунда жеке маалыматтарды менчиктештирүү, ИСУОго кирүүнү башкаруу жана маалыматтык жана ИСУО ресурстарынын физикалык бөлүнүшүн камсыз кылуу боюнча уюштуруу-режимдик чараларды колдонуу; коргоонун ар кандай чараларын жана каражаттарын талап кылат. ИСУО маалыматтык системалары маалыматты коргоо үчүн программалык жана аппараттык каражаттардын комплексин колдонууга тийиш, анткени Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык маалыматтык коопсуздуктун талаптарын сактоого тийиш.

ИСУОнун негизги максаттары болуп төмөнкүлөр саналат:

билим берүү системасынын бирдиктүү, актуалдуу “сүрөтүн” калыптандырууну камсыз кылуу (ар бир окуучунун профилинен тартып анын айланасындагы билим берүү чөйрөсүнө чейин), башкача айтканда ошол. билим берүү тармагындагы маалыматтарды чогултууну, сактоону жана берүүнү камсыз кылуу;

билим берүү системасында колдонулуучу финансылык, кадрдык, техникалык жана башка ресурстарды болжолдоо, пландаштыруу жана контролдоо милдеттерин

маалыматтык камсыздоонун негизинде билим берүү органдарынын башкаруу ишин автоматташтыруу;

билим берүү системасын өнүктүрүүнүн негизги көрсөткүчтөрүн аныктоо, алардын мониторингин камсыз кылуу, билим берүү жана билим берүү уюмдары жөнүндө статистикалык маалыматтарды чогултууну камсыз кылуу;

коомдук менчиктеги документтердин аныктыгын текшерүү мүмкүнчүлүгү менен билим жөнүндө берилген документтердин реестрин түзүү;

билим берүү уюмдары тарабынан билим берүү кызматтарын көрсөтүүнүн сапатын контролдоону жакшыртуу;

билим берүү органдары менен билим берүү уюмдарынын ортосунда ыкчам маалыматтык өз ара аракеттенүүнү камсыз кылуу;

маалымат

- б.а. билим берүү иш-чаралары боюнча коомчулуктун маалымдуулугун жогорулатуу, ошондой эле ыйгарым укуктуу билим берүү органдары жана билим берүү уюмдары менен электрондук өз ара аракеттенүү мүмкүнчүлүгүн берүүнүн негизинде билим берүү уюмдары көрсөткөн кызматтардын сапаты; билим берүү ишмердүүлүгүнө байланыштуу калкка электрондук кызматтарды көрсөтүүнү камсыз кылуу;

мамлекеттик бийлик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, коомдук бирикмелердин жана менчигинин түрүнө карабастан башка уюмдардын маалыматка болгон муктаждыктарына ыкчам жооп берүүгө;

билим берүү чөйрөсүндө финансылык агымдарды жана отчеттуулукту башкарууну автоматташтыруу;

мамлекеттик органдардын (КР ӨКМ, КР ИИМ, КР ССМ, МКК, ЖӨБ ж.б.) белгилүү бир иш чөйрөсүндөгү милдеттерди ишке ашырууда маалыматтык ресурстарды натыйжалуу пайдалануу үчүн маалыматтар жана маалымат алмашуу боюнча ведомстволор аралык өз ара аракеттенүүсүн камсыз кылуу.

2.2 Маалыматтык коопсуздук чаралары Билим берүү уюмунун заманбап маалыматтык коопсуздук технологиялары 2 деңгээлде коргоону камсыз кылат:

- ченемдик-укуктук;

- моралдык жана этикалык;

2.2.1. Ченемдик укук Мыйзамдар үчүнчү жактардын уруксатсыз кирүүсүнөн корголууга

тийиш болгон маалыматтарды аныктайт. Маалымат камтуусу:

өздүк маалымат;

- жашыруун маалымат;

- кызматтык, кесиптик, коммерциялык сыр.

Жеке маалыматтардын коопсуздугун камсыз кылуу тартиби Эмгек кодекси, Граждандык кодекс жана башка актылар менен жөнгө салынат. Маалыматтарды коргоо боюнча конктуруу чаралары, бул учун колдонуучу аппаратуралык жана методикалык камсыздоо мыйзамдар жана профилдик ГОСТ тарабынан аныкталат.

2.2.2. Моралдык жана этикалык Адеп-ахлактык жана этикалык баалуулуктар системасы билим берүү тармагында өзгөчө мааниге ээ. Ал балдарды жана өспүрүмдөрдү этикалык жактан туура эмес, травматикалык же мыйзамсыз маалыматтан коргоого багытталган чаралардын комплексин иштеп чыгуу үчүн негиз болуп саналат. Балдарды үгүттөөдөн коргоо “Балдардын укуктарын коргоо жөнүндө” мыйзамдын негизинде жүргүзүлөт. Бул акт балдардын моралдык зыян келтириши мүмкүн болгон маалыматтардан корголгон укуктарын аныктайт.

Физикалык коопсуздук.

Терроризмге каршы аракеттенүүнү уюштуруу негизги мыйзам актылары жана башка ченемдик укуктук документтер менен жөнгө салынат. №94 мектебинин билим берүү мекемесинин антитеррордук коопсуздугун камсыздоо боюнча иштерди уюштуруу долбоорун иштеп чыккан:

антитеррордук коргоонун паспорту (өздүк курам жөнүндө маалымат; объекттин эксплуатациясынын коопсуздугун камсыз кылуу боюнча чаралар);

коргоо күчтөрү жана каражаттары;

жашоону колдоо системалары;

укук коргоо, жөнгө салуучу жана көзөмөлдөөчү органдар менен өз ара аракеттенүү);

объекттин эксплуатациясынын коопсуздугун камсыз кылуу боюнча ишчаралардын планы;

тиркемелер (нускалар, эскертмелер, сунуштар);

эвакуация планы;

Терроризмге каршы коргоону камсыз кылуу максатында №94 ЖОББМдеги жасалагн иштер

билим берүү мекемесинин аймагын тосуу;

билим берүү мекемесинин аймагындагы көчөлөрдү жарыктандырууну камсыз кылуу;

лицензияланган физикалык коопсуздукту камсыз кылуу;

кирүүнү контролдоо режиминин аткарылышына күн сайын мониторинг жүргүзүү.

Мектептин түнкү күзөтчүлөрү тарабынан кечки жана түнкүсүн жана күзөт органынын күчтөрү тарабынан объектти жана аймакты күнү-түнү физикалык жактан коргоону уюштуруу.

Билим берүү мекемесин коргоону камсыз кылуу боюнча иш алып баруу. Билим берүү уюмунда объектти жана аймакты күндүзгү физикалык жактан кайтаруу Күзөт органы тарабынан уюштурулат (келишим боюнча). Окуучулардын билим берүү уюмунда болгон мезгилинде коопсуздукту нөөмөтчү администратор, нөөмөтчү мугалимдер, директордун тарбия иштери боюнча орун басары, окуу жайдын уюштуруучусу камсыз кылат.

Өрт коопсуздугу.

Билим берүү уюмунда өрт коопсуздугу боюнча иштер ченемдик документтердин талаптарына ылайык уюштурулат, өрт коопсуздугунун көрсөтмөлөрү.

Өрт коопсуздугу боюнча кызматкерлер дайыма өрт коопсуздугу боюнча окуудан өтүшү керек. Өрт коопсуздугу формалдуу болушу мүмкүн эмес: Кыргыз Республикасындагы өрт коопсуздугунун эрежелеринде белгиленген өрткө каршы иш-чараларды иш жүзүндө аткаруу эң башкы шарт болуп саналат.

Техникалык коопсуздугу менен камсыз кылуу окуу жылынын ичинде өрттүн алдын алуу боюнча иш-чараларга жооптуу дайындалган адамдын, өрт коопсуздугуна жооптуу адамдарды дайындоо жана өрт жөнүндө эскертүү жөнүндө буйруктары менен көзөмөлдөнөт.

Өрт коопсуздугу төмөнкүлөрдү камтыйт:

ченемдик укуктук актыларды, өрт коопсуздугунун эрежелерин жана талаптарын, ошондой эле өрткө каршы иш-чараларды сактоо боюнча;

билим берүү уюмдарын Кыргыз Республикасындагы өрт коопсуздугунун эрежелеринде белгиленген ченемдерге ылайык баштапкы өрт өчүрүүчү каражаттар менен камсыз кылуу боюнча;

өрт коопсуздугу боюнча кемчиликтерди четтетүү боюнча талаптарды так сактоо боюнча;

Бишкек шаарынын өрт өчүрүү кызматынын «101» пультуна токтоосуз жөнөтүлгөн

сигнал менен объектти өрткө каршы автоматтык сигнализация системасы менен жабдуу жөнүндө;

Өрт коопсуздугун камсыз кылуу үчүн объект төмөнкүлөргө ээ болушу керек:

өрт коопсуздугунун чаралары боюнча инструкция (окуу мекемесинде өрт чыккан учурда администрациянын жана кызматкерлердин иш-аракеттеринин планы, окуучуларды жана кызматкерлерди эвакуациялоо планы, өрт коопсуздугу боюнча эскертме).

Электр коопсуздугу.

Электр коопсуздугуна талаптарды жөнгө салуучу негизги ченемдик документтер электр орнотмолорун орнотуу эрежелери жана керектөөчүлөрдүн электр орнотмолорун техникалык пайдалануу эрежелери.

Электр коопсуздук шарттары:

электр панелине кире турган эшик темир отко чыдамдуу, биротоло кулпуланган;

бардык электр жарык панелдери биротоло жабылат;

коммутатор электр тармагынын схемасы менен жабдылган;

электр тармактарына жана электр монтаждоо буюмдарына коюлган талаптарга ылайык келүүгө тийиш.

Граждандык коргонуу жана өзгөчө кырдаалдар.

Заманбап коомдун техногендик активдүүлүгүнүн масштабынын өсүшү, жаратылыштын кыйратуучу күчтөрүнүн көрүнүштөрүнүн жыштыгынын өсүшү калктын коопсуздугун камсыз кылуу менен байланышкан көйгөйлөрдү курчутту, өзгөчө кырдаалдарда экономикалык потенциалды жана айлана-чөйрөнү сактоо. Эң ыктымалдуу өзгөчө кырдаалдарды, алардын өзгөчөлүктөрүн жана мүмкүн болуучу кесепеттерин системалуу изилдөө, Мындай шарттарда өзүн кандай алып жүрүүнү үйрөнүү - бул өзгөчө кырдаалдан эң аз жоготуулар менен чыгуу үчүн туура чечимди тандооболуп эсептелет. Жарандык коргонуу Кыргыз Республикасынын 2018-жылдын 24-майындагы No 54 “Жарандык коргонуу жөнүндө” Мыйзамына ылайык уюштурулат. Билим берүү уюмунда директордун - ЖК башчысынын буйругу менен чукул штаб (ӨК) түзүлөт, штабдык курамдар ЖК жана ӨК курстарында окутулат.

Жол коопсуздугу.

Балдардын жол-транспорттук жаракаттарынын алдын алуу боюнча иштер төмөнкүлөрдү

камтыйт:

- жол-транспорттук травматизмдин алдын алуу боюнча инструктордарды өткөрүүнүн пландарын иштеп чыгуу жана ишке ашыруу;
- балдарды көчөдө жана жолдордо коопсуз жүрүм-турум маданиятына тарбиялоо;
- педагогикалык-окутуучу курамы менен ГУОБДД ортосундагы өз ара аракеттенүүнү уюштуруу;
- балдардын жол-транспорттук травмаларын алдын алуу боюнча ишке ата-энелер коомчулугун тартуу;
- шаардын көчөлөрүндө жана жолдорунда жолдо жүрүү эрежелерин жана коопсуз жүрүм-турумду үйрөтүү үчүн окуу-материалдык базаны түзүү;
- ЖЖИ отрядын түзүү, мелдештерге катышуу, жол кыймылынын эрежелерин сактоо боюнча методикалык документтерди иштеп чыгуу;
- окуучулардын катышуусу менен болгон бардык жол-транспорт кырсыктарын каттоо жана талдоо жана алардын негизинде тийиштуу чараларды көрүү.

Экологиялык коопсуздук.

Мектептин экологиялык коопсуздугунун мазмунуна төмөнкүлөр кирет:

- мектептин айланасын жашылдандыруу жана өсүмдүктөргө кам көрүү;
- жайгашкан таштанды челектери менен экономикалык аймакты жакшыртуу, таштандыларды өз убагында чыгаруу;
- химиялык калдыктарды көмүүнү уюштуруу (химиялык заттар, химия сабактарынан кийин калган), тамак-аш, жыгач, ошондой эле калдыктардын айрым түрлөрүн (макулатура, таңгактоочу материалдар, полиэтилен ж.б.) бөлүү.

Иштин бул түрлөрү менен байланышкан айрым стандарттарды сактоо билим берүү мекемеси тарабынан экологиялык коопсуздукту камсыз кылуу катары каралышы мүмкүн, анткени аларды бузуу айлана-чөйрө үчүн да, адамдардын, анын ичинде балдардын ден соолугу үчүн да олуттуу терс кесепеттерге алып келиши мүмкүн.

Тамак-аш коопсуздугу.

Мектеп администрациясы:

- мектепти окуучуларына мектептин ашкансында тамактанууну уюштурган;
- ар бир класстын окуучуларынын тамактануу режимин (убакытын) бекитет;
- бекитилген режимге ылайык мектепте тамактанууну уюштурууну контролдоочу жооптуу адамды дайындайт;

ар бир башталгыч класстын окуучусуна эртең мененки тамак берүү менен окуучуларга тамак берет. Сүттү жана булочкаларды тиешелүүлүгүнө жараша ошол эле баадагы башка суусундуктар жана нан азыктары менен алмаштырууга жол берилет;

окуучулардын тамак-ашын уюштурууда, өзгөчө алар тамак-ашты уюштурган жана сактаган жерлерде тиешелүү санитардык-гигиеналык шарттарды, ошондой эле окуучулар үчүн гигиеналык шарттарды жана идиштерди санитардык талаптарга так ылайык кармоону түзөт.

2. Окуучуларга коопсуз жашоо эрежелерин үйрөтүү.

№94 мектебинде окуучулардын жеке жана башкалардын коопсуздугу маселелерине аң-сезимдүү жана жоопкерчиликтүү мамилесин калыптандыруу максатында окуучуларга коопсуз жашоо эрежелерин үйрөтүү билим берүүнүн бардык баскычтарында жүргүзүлөт.

Окуучуларды коопсуздук эрежелерине үйрөтүү бардык иш-чаралар башталганга чейин жүргүзүлөт:

экскурсиялар,

походдор;

спорттук мелдештер жана башка иш-чаралар.

Коопсуздук маданиятын калыптандыруу төмөнкүлөргө негизделет:

- ден соолукту сактоочу технологиялардын (психологиялык ден соолук) алкагында коопсуздук маселелерин комплекстүү изилдөө.

4. Корутунду жоболор.

Бул Жобо мектептин Педагогикалык кеңеши тарабынан кабыл алынган жана директордун буйругу менен бекитилген локалдык ченемдик акт болуп саналат. Бул Регламентке бардык

өзгөртүүлөр жана толуктоолор Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык жазуу жүзүндө киргизилет. Жоболор белгисиз мөөнөткө колдонулат, бардык өзгөрүүлөр жана толуктоолор Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык жазуу жүзүндө киргизилет.